

Op dit ogenblik kan men in Europa en de V.S.A. ongetwijfeld een duidelijke inflatie onderkennen van het aantal sociaal-wetenschappelijke tijdschriften. Dat dit Tijdschrift voor Sociologie in 1980 het levenslicht ziet kadert echter niet zo maar in deze tendens. Het omgekeerde is eerder waar. Dit Tijdschrift voor Sociologie komt eigenlijk heel laat, wellicht iets te laat. Op dit ogenblik immers komen allerlei meer gespecialiseerde tijdschriften op de markt en pas nu starten de sociologen in Vlaanderen met een algemeen tijdschrift voor sociologie. Historische factoren mogen mede een verklaring bieden voor deze, vertraagde, emancipatie. Inderdaad, de sociologische producten werden in Vlaanderen totnogtoe veelal in inter-disciplinaire, algemeen sociaal-wetenschappelijke tijdschriften gepubliceerd en daarnaast veelal ook in tijdschriften voor algemene cultuur. In vergelijking met de economen, de psychologen en andere gedragswetenschappers lopen wij, sociologen, wel helemaal achterop. De oorzaken hiervan achterhalen zou een serieuze "sociologische" studie vergen. Wel is het zo dat de sociologie in België en zeker in Vlaanderen tot in de jaren vijftig een vrijwel exclusief academische aangelegenheid is geweest van een uitermate kleine groep. Een bijzondere trek hiervan is wel dat de hoogleraren die de eerste leerstoelen sociologie bekleedden in feite meestal getraind waren in andere disciplines zoals het recht. Bovendien zat ten onzent de opvatting voor dat de sociologie een mantelwetenschap was waarbij kennis en inzicht in andere sociale wetenschappen zoals sociale filosofie, sociale economie en dergelijke heel belangrijk werden geacht. Vanuit dit licht is de laattijdigheid van een sociologisch tijdschrift mede te verklaren.

Toch is deze verklaring wel erg partieel. Een andere omstandigheid is duidelijk dat tot de jaren vijftig de sociologie een sterk burgerlijk karakter had. De sociologie heeft een relatief geringe rol gespeeld in de ontvoogdingsstrijd van de arbeiders en is evenmin van grote betekenis geweest in de Vlaamse ontvoogdingsstrijd. Ofschoon "Over Vlaamse Volkskracht" van De Raet, 1913, duidelijk als een sociologisch werk kan worden beschouwd. Toch wordt De Raet vrijwel exclusief als een econoom aangezien. Het zal duren tot de jaren vijftig eer de sociologie eigenlijk zichtbaar wordt in onze samenleving, op het moment dat het sociologisch onderzoek sterk op gang is gekomen. Maar ook dan nog heeft het meer dan een kwarteeuw geduurd vooraleer een tijdschrift verschijnt dat de pretentie heeft wetenschappelijke en exclusief sociologische producten aan te bieden. Uiteraard kan in dit tijdschrift een louter historische verklaring niet volstaan. Men zou kunnen verwijzen naar de positie van de Nederlandstaligen in België, maar ook de Francofonen beschikken niet over een eigen blad. Wellicht is de late tot standkoming in de jaren zestig en zelfs zeventig aan de universiteiten van een specifieke opleiding sociologie een betere uitleg, maar nogmaals, verder onderzoek is hier geboden. Ook dient verwezen naar de aanvankelijk ongelijke en relatief sterk concurrentiële positie van de universiteiten waarbij een interuniversitaire samenwerking niet zo maar een voorgegevenheid is. Bovendien is het duidelijk dat er in ons vak in Vlaanderen geen grote schrijf-cultuur bestaat. Het is voor Vlaanderen bevreemdend dat ook nu nog niet enkel de productie maar ook de consumptie van sociologische artikelen een probleem schijnt te stellen. Immers, de beheerraad heeft voor dit tijdschrift blijkbaar geen commerciële uitgever gevonden. Het wordt uitgegeven in eigen beheer door de Vereniging voor Sociologie. Inmiddels bestaan we. Zowel het beheer als de redactie zijn gegroeid vanuit de samenwerking tussen alle sociologie-departementen van de Nederlandstalige universiteiten in België eensdeels, de sociologen werkzaam buiten de universiteiten en vertegenwoordigd door de Sociologische Vereniging anderdeels. Wat het redactiebeleid betreft, werd gezamenlijk de hieronder afgedrukte richtlijn opgesteld. De redactie zal zich aan deze verklaring houden.

De redactie is nu een jaar aan het werken. Deze eerste ervaring heeft bewezen dat, mits de nodige inspanningen, het mogelijk is tot boeiende en gedegen bijdragen te komen. Doch makkelijk is dit niet. De redactie doet daarom een heel ernstig beroep op alle Nederlands-

talige sociologen om aan dit tijdschrift op een actieve wijze mee te werken en het mede tot het vehikel te maken van hun wetenschappelijke activiteit. Aldus zou dit tijdschrift uitgroeien tot onderling communicatiemiddel tussen vakgenoten, doch terzelfdertijd aan een brede kring belangstellenden een staalkaart bieden van de sociologie-bedrijvigheid in Vlaanderen.

Wilfried DUMON
Hoofdredacteur

beginsselverklaring

De oprichters van het nieuw Tijdschrift voor Sociologie in Vlaanderen stellen zich ten doel een medium te scheppen waarin de resultaten van sociologiebeoefening worden weergegeven. Een dergelijke sociologie is niet beperkt tot de theoretische en methodologische problemen van de sociologische discipline, maar staat ook open voor de problemen die vanuit de samenleving worden aangereikt.

Eén van de voorwaarden voor het kunnen beoefenen van een sociologie die open staat voor de samenleving, is een goede onderlinge communicatie tussen allen die zich op één of andere manier op het gebied van de sociologie bewegen, zowel aan de universiteiten als daarbuiten. Een tweede belangrijke voorwaarde is het tot stand brengen van een gunstige infrastructuur.

Aan beide voorwaarden wil het nieuw op te richten tijdschrift voldoen. Het wil een band leggen tussen academici, beleidsmensen en veldwerkers. De oprichters stellen zich voor dat de inhoud van het tijdschrift zal bestaan uit artikelen en verslagen van wetenschappelijk onderzoek, documentatie, overzichten en theoretische beschouwingen, die niet enkel bestemd zijn voor specialisten, doch ook op kwalitatief hoog niveau het beleid van sociaal-wetenschappelijke kennis kunnen voorzien en het sociaal onderzoek in Vlaanderen voor bredere lagen van de bevolking toegankelijk kunnen maken.

Dat in dit vakblad, getuige de samenstelling van stichtingsbestuur en redactie, tevens de samenwerking tussen de verschillende universitaire departementen en buiten-universitaire onderzoekseenheden gestalte heeft gekregen is een feit dat slechts voldoening kan schenken. Wellicht wordt hiermede in de toekomst een gemeenschappelijke aanpak van research- en andere projecten gestimuleerd.

H. BRUTSAERT
J. BUNDERVOET
U. CLAEYS
M. DECOENE
K. DOBBELAERE
W. DUMON
M. ELCHARDUS
J. GELUCK
L. GOOSSENS
E. HENDERICKX
D. JANSSEN-VAN BAEL

J. LAUWERS
A.L. MOK
Y. NUYENS
H. SANTY
J. VAN DE KERCKHOVE
A. VAN DEN BRANDE
P. VAN HEDDEGEM
F. VAN LOON
G. VAN ROMPU
M. VERSICHELEN